

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 848
van **JORIS NACHTERGAELE**
datum: 11 juni 2021

aan **HILDE CREVITS**

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE,
WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) - Monitoringtechnieken voor luchtemissies bij stalsystemen

Op vrijdag 4 juni keurde de Vlaamse Regering het beheersreglement van ILVO voor de periode 2021-2024 goed. Daarin werd o.m. extra budget vrijgemaakt voor een onderzoek low-cost monitoringtechnieken voor luchtemissies bij stalsystemen. Samen met de Nederlandse Universiteit Wageningen zal ILVO hierover een praktijkevaluatie uitvoeren om zo te kunnen komen tot kleinschalige en betaalbare monitoringsystemen voor stallen. De prioriteit van dit onderzoek zou vooral liggen bij ammoniak- en geuremissies. Aan het jaarlijks budget van 507.000 euro voor dit project wordt nu 112.000 euro toegevoegd.

1. Kan de minister meer toelichting geven over dit onderzoek van het ILVO? Wat wordt er precies onderzocht en welke timing wordt aangehouden voor de verschillende onderzoeksresultaten?
2. Waarom werd het budget van dit project verhoogd met 112.000 euro?
3. Hoe zal de communicatie over de onderzoeksresultaten verlopen naar de landbouwers? Hoe zullen de landbouwers betrokken worden bij het uitdenken van deze monitoringsystemen?
4. Ziet de minister in deze low-cost monitoringtechnieken op termijn een beleidstool om het stikstofbeleid in de landbouwsector op af te stemmen?

HILDE CREVITS

VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD

op vraag nr. 848 van 11 juni 2021

van **JORIS NACHTERGAELE**

1. Dit is een volledig nieuw onderzoeksproject dat kadert binnen de referentietaken van ILVO ten behoeve van de Vlaamse overheid en betoelaagd wordt door het beleidsdomein Omgeving. Met dit project willen we de overstap voorbereiden van het gebruik van generieke emissiefactoren (EF) voor stalsystemen naar emissiemonitoring van individuele stallen.

In Vlaanderen worden de gehanteerde emissiefactoren afgeleid uit het buitenland (vooral Nederland) of eventueel bepaald via stalmetingen. Op heden is het meten van stalemissies echter een complexe, arbeidsintensieve en kostelijke aangelegenheid. Dergelijke metingen worden slechts toegepast op enkele selecte bedrijven en uitgevoerd door gespecialiseerde firma's of onderzoeksinstituten. Het generaliseren van onderzoeksresultaten uit noodgedwongen kleine steekproeven is niet zonder nadelen. Uit de meetresultaten bekomen bij verschillende locaties wordt er dan een generieke emissiefactor afgeleid voor een bepaald stalsysteem. Naast het stalsysteem zijn er echter nog verschillende andere factoren die de emissies beïnvloeden, zoals bv. stalmanagement. Dit maakt dat er inherent een grote spreiding is op de 'gemiddelde emissiefactor' waarmee in de praktijk echter geen rekening wordt gehouden. Er wordt m.a.w. in de huidige benadering niet gerekend met de werkelijke emissies en er wordt zo ook geen rekening gehouden met bv. inspanningen die een individuele veehouder levert om beter te doen dan 'het gemiddelde'. Via dit onderzoek wordt bekeken hoe een goedkopere maar nog voldoende betrouwbare emissiemeettechniek dit wel zou kunnen doen. Hierdoor zou de individuele veehouder ook direct zicht krijgen op 'zijn emissies' om zo eventueel bepaalde managementmaatregelen te testen en te optimaliseren. Ook constructeurs kunnen uiteraard gebaat zijn met dergelijke monitoringstechnieken bij de ontwikkeling en onderbouwing van hun emissiereducerende technieken. De ontwikkeling van deze monitoringstechnieken verloopt dan ook in overleg met het in oprichting zijnde WeComV.

Het project is pas goedgekeurd in het kader van het beheersreglement van ILVO voor de periode 2021-2024. In de planning wordt onderscheid gemaakt tussen monitoringstechnieken voor mechanisch geventileerde (MV) stallen (varkens, pluimvee) en natuurlijk geventileerde (NV) stallen (melkvee). Voor MV stallen is het de verwachting dat technieken en meetprotocollen beschikbaar komen vanaf eind 2022. Door de complexiteit van emissiemetingen bij NV stallen worden daar de eindresultaten pas tegen eind 2023 verwacht. In 2024 worden de systemen verder gevalideerd en geoptimaliseerd in praktijkstallen. Daar dit budget pas recent werd toegekend, is een meer gedetailleerd werkplan momenteel nog niet beschikbaar.

Belangrijk is ook aan te geven dat het welslagen van dit project deels afhankelijk is van ontwikkelingen binnen de sensorindustrie. Er is momenteel een groot tekort aan accurate en betaalbare gassensoren. Dit project volgt deze ontwikkelingen op de voet en stimuleert innovatie door het aanbrengen van marktpotentieel.

2. Het jaarlijks budget van 507.000 euro is het algemeen budget voor de reguliere ILVO referentiewerking (o.a. desktoponderzoek, meetploeg en secretariaat WeComV). Enkel de extra 112.000 euro wordt specifiek voorzien voor deze nieuwe onderzoekspiste.

3. De ontwikkeling van deze monitoringstechnieken zal hoofdzakelijk plaatsvinden bij praktijkbedrijven, dit uiteraard in nauw overleg met de betrokken veehouders. Er zullen verschillende optimalisatierondes plaatsvinden waarbij telkens feedback vanuit de praktijk zal worden meegenomen. Naast de gangbare rapportering binnen de referentietaken, kunnen de resultaten verder verspreid worden naar de praktijk bv. via rapporten, nieuwsbrieven en vakbladen.
4. De ontwikkeling van de low-kost monitoringssystemen tot praktijkgerichte en efficiënte systemen is volop bezig maar staat nog voor enkele uitdagingen, voornamelijk voor wat betreft de natuurlijk geventileerde stallen. Het spreekt voor zich dat voor dergelijke nieuwe systemen, zal bekeken worden op welke manier ze kunnen ingezet worden ter ondersteuning van het stikstofbeleid, zodra ze volledig op punt staan.